

Berenschot

A map of the Berenschot region in the Netherlands. The map shows various municipalities and their boundaries. A central area, including parts of Purmerend, Waterland, and Zaanstad, is highlighted in a dark blue color. Other municipalities shown include Heiloo, Alkmaar, Castricum, Beemster, Edam-Volendam, Lelystad, Almere, Heenskerk, Uitgeest, Beverwijk, Zaanstad, Oostzaan, Landsmeer, Waterland, and Velsen. The map also shows a network of roads and waterways.

Grip op regionale samenwerking

Laurens Vellekoop en Anne van Heerwaarden

Wat gaan we doen?

Deel 1

1. Even voorstellen
2. Waarom samenwerken
3. Vormen van samenwerking

Deel 2

1. Best practices voor grip
2. Grip op de regioagenda MRA

Even voorstellen

Grip op samenwerking in de praktijk

Lessen en best practices uit gemeenten

Door Rodand Stolk, Rob de Greef en Laurens Vdielekoop

Berenschot

Knelpunten, oplossingen en een handelingsperspectief voor het Rijk

59940 – Openbaar
21 december 2018

Berenschot

Even voorstellen

Gemeenschappelijke
regelingen zijn
ondingen!

Even voorstellen

Gemeenschappelijke
regelingen zijn
voldoende democratisch
gelegitimeerd

Even voorstellen

Als raadslid ervaar ik
voldoende grip op
intergemeentelijke
samenwerking

Voorgestelde wijzigingen Wgr

Voorgestelde wijzigingen Wgr grofweg te verdelen in drie categorieën:

1. Versterking van de positie van raden bij besluitvorming in GR

- Verplichting om in de regeling afspraken te maken over besluiten waarover een zienswijze wordt gevraagd en om gemotiveerd te reageren op (gezamenlijke) zienswijzen;
- Introductie van de mogelijkheid van een gezamenlijke raadscommissie;
- Meer mogelijkheden om raadsleden zitting te laten nemen in het bestuur van een GR;
- Verplichting om in de regeling op te nemen hoe om wordt gegaan met mogelijkheid van participatie/inspraak;
- Een actieve informatieplicht voor bestuur GR richting raden.

Voorgestelde wijzigingen Wgr

2. Aanvullende controle-instrumenten raden

- Introductie van een gemeenschappelijk recht van enquête;
- Verduidelijking van de mogelijkheid van lokale rekenkamers om (gezamenlijk) onderzoek te doen naar het bestuur van een GR.

3. Aanpassingen t.a.v. de governance van een GR

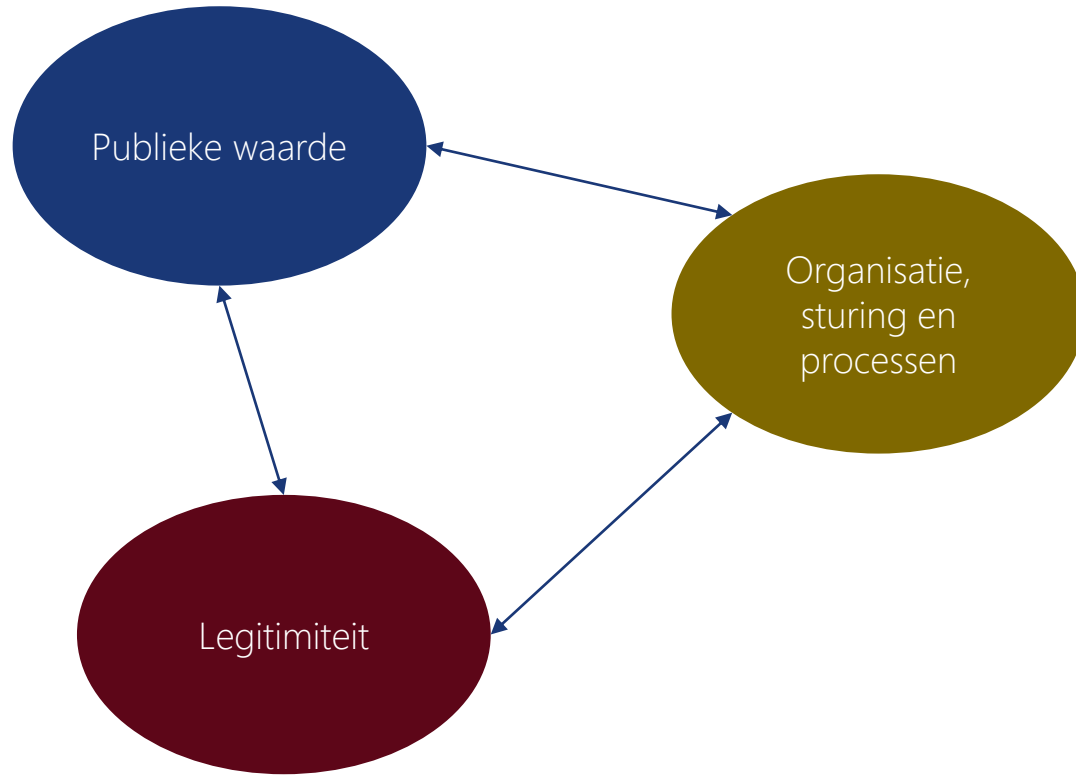
- Aanscherping bepaling over afspraken bij uittreding;
- Verplichting om afspraken te maken over evaluatie van de regeling;
- Beter aansluiting begrotingscyclus GR op gemeentelijke cyclus.

Even voorstellen

1. Binnen het huidige staatsbestel zal samenwerking altijd blijven bestaan
2. Er zal altijd gedoe blijven over de democratische legitimiteit van samenwerking
3. Maar, door te investeren in grip kunnen legitimiteit en effectiviteit van de samenwerking worden vergroot!

Waarom samenwerken

Waarom samenwerken

- Kwalitatief beter
- Onvoldoende expertise in huis
- Efficiëntie – goedkoper
- Beperking van het risico
- Vraagstuk beperkt zich niet tot gemeentegrens
- Omdat het moet!
-

Realiseren van beleidsdoelstelling staat centraal

Vormen van samenwerking

Afstemming

Publiekrechtelijk

Regeling zonder meer

Bevoegdheden-
overeenkomst

Convenant

Privaatrechtelijk

Bestuursovereenkomst

Beleidsovereenkomst

Netwerk- constructie

Publiekrechtelijk

Enkelvoudige
centrumregeling

Meervoudige
centrumregeling

Privaatrechtelijk

Dienstverlenings-
overeenkomst

overeenkomst tot
opdracht

Zelfstandige organisatie

Publiekrechtelijk

Gemeenschappelijk
openbaar lichaam

Bedrijfsvoering-
organisatie

Gemeenschappelijk
orgaan

Privaatrechtelijk

Vereniging

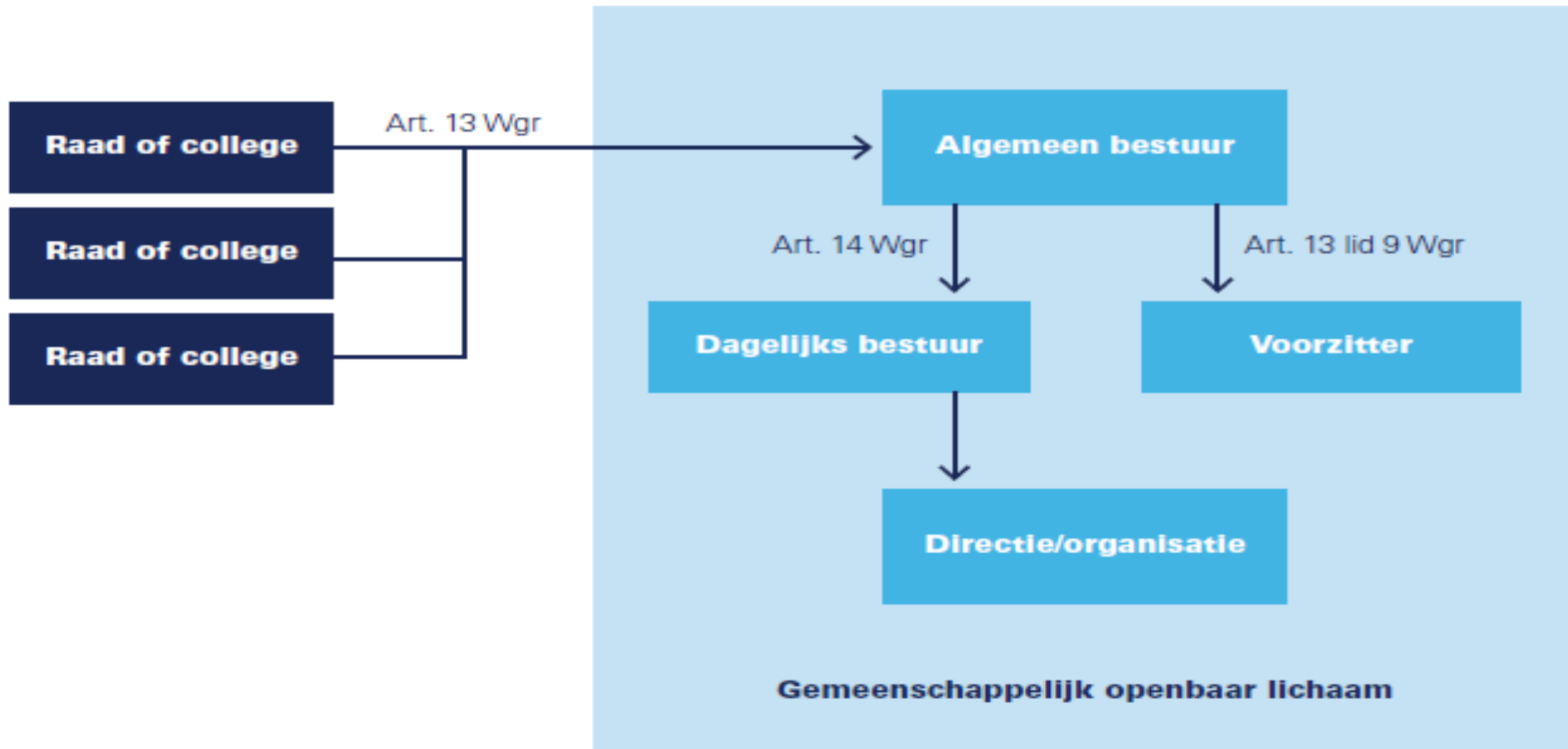
Coöperatie

Besloten vennootschap

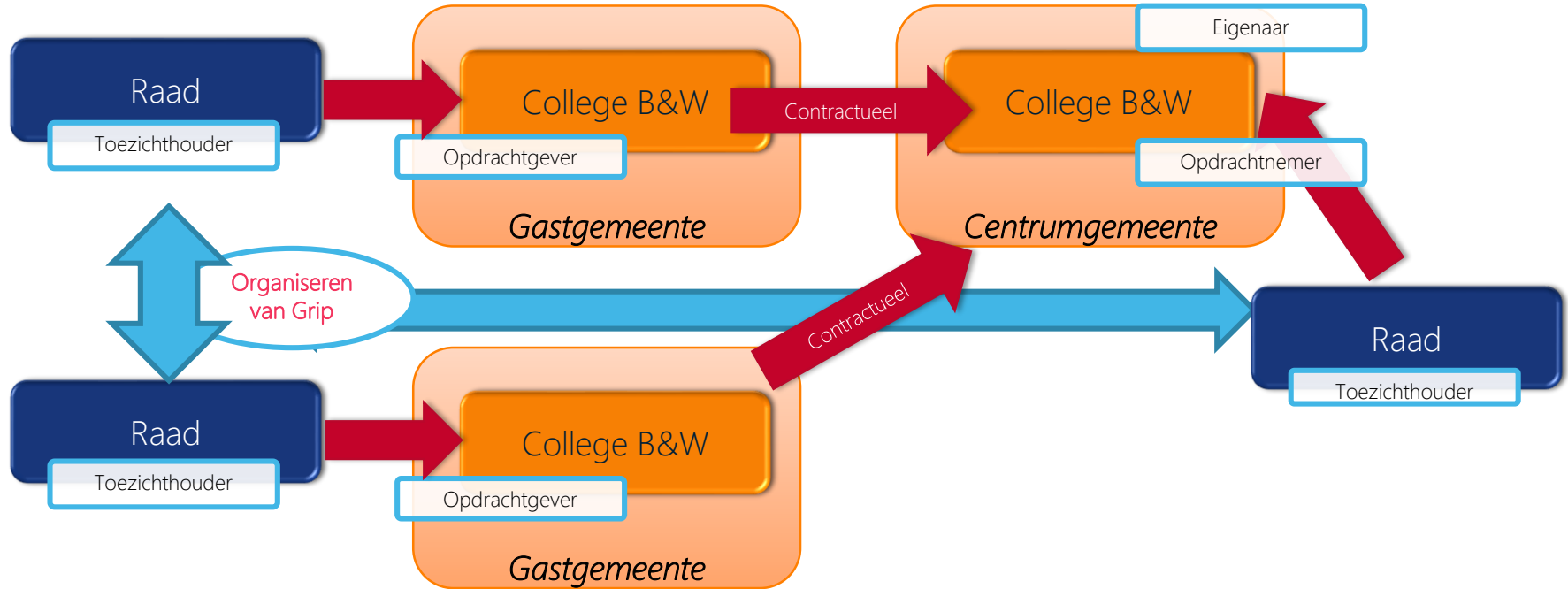
Naamloze
vennootschap

Stichting

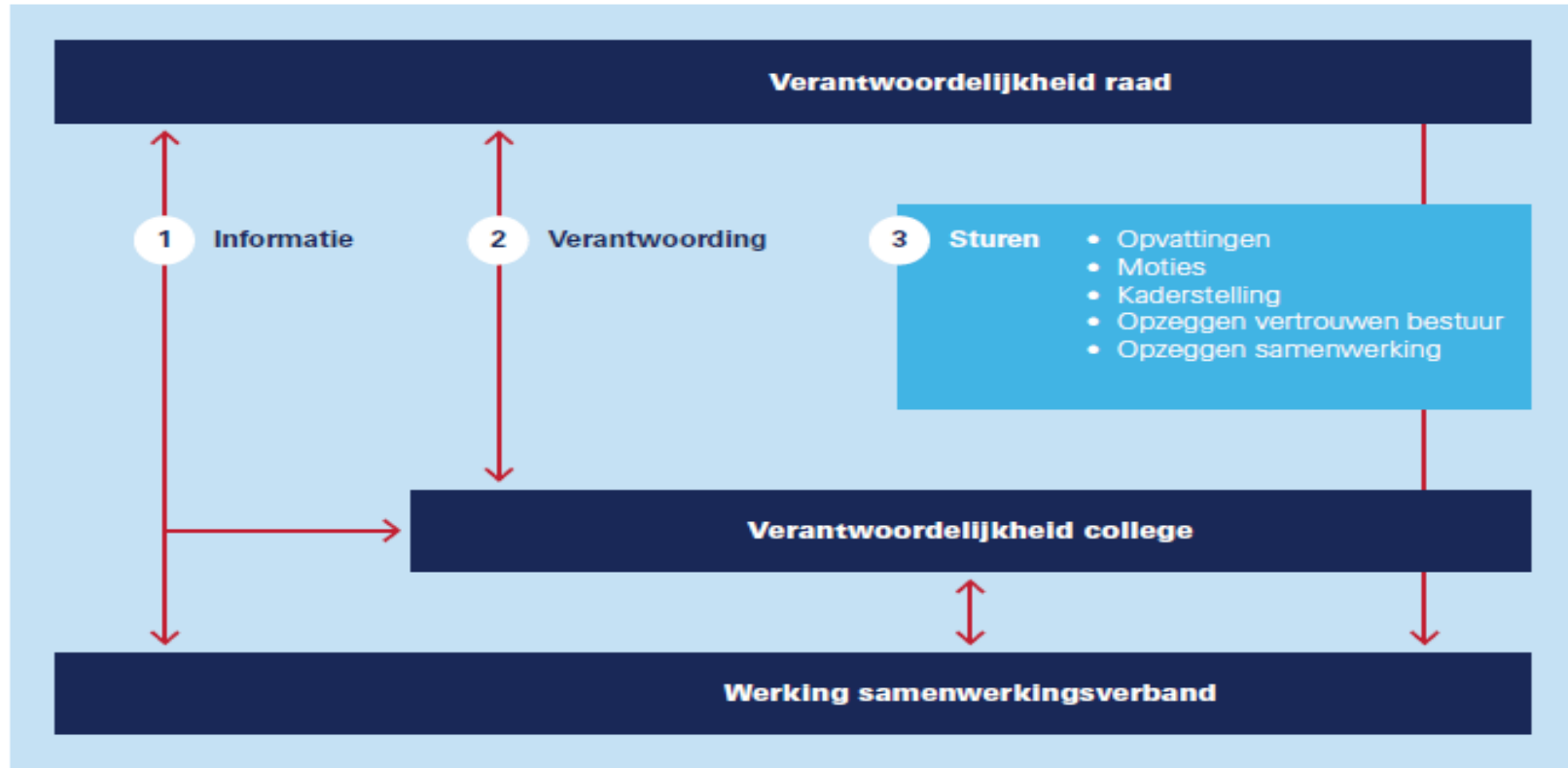
Openbaar lichaam

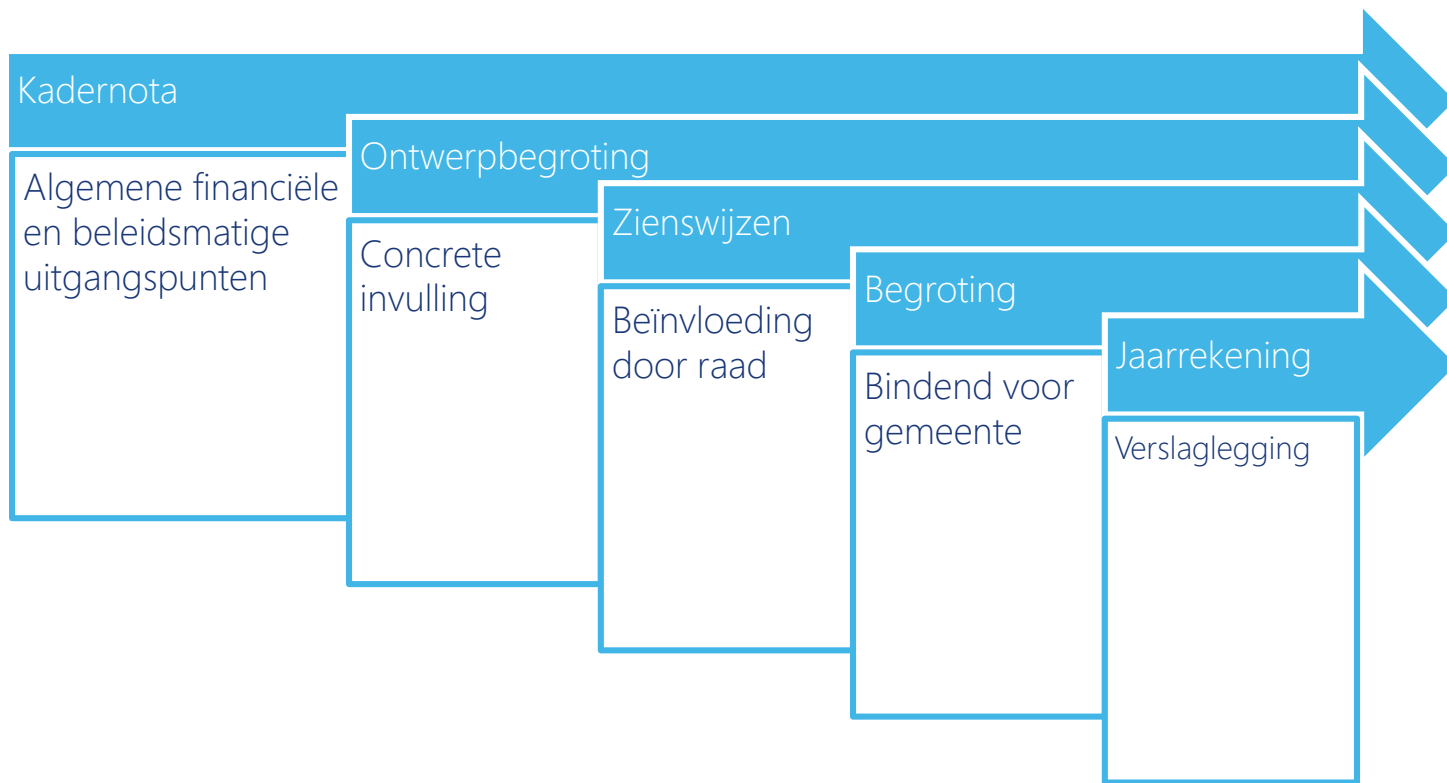
Centrumgemeente

Informatie, verantwoording en sturing

Sturingscyclus

Overzicht samenwerkingsverbanden Zaanstreek-Waterland

Samenwerkingsverband	Soort regeling	Deelnemende gemeenten uit Zaanstreek-Waterland
Gezamenlijke regelingen		
GGD Zaanstreek Waterland	Openbaar lichaam, collegeregeling	Alle 8 gemeenten Zaanstreek-Waterland
Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland (VRZW)	Openbaar lichaam, burgemeestersregeling	Alle 8 gemeenten Zaanstreek-Waterland
Vervoerregio Amsterdam	Openbaar lichaam, raadsregeling	Alle 8 gemeenten Zaanstreek-Waterland
Recreatieschap Twiske Waterland	Openbaar lichaam, collegeregeling	Alle 8 gemeenten Zaanstreek-Waterland
Regionale samenwerking Jeugdhulp	Regeling zonder meer	Alle 8 gemeenten Zaanstreek-Waterland
Regelingen waar gedeeltelijk wordt samengewerkt		
Omgevingsdienst IJmond	Openbaar lichaam, collegeregeling	Oostzaan, Beemster, Purmerend, Edam-Volendam, Waterland, Wormerland, Landsmeer
Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied	Openbaar lichaam, collegeregeling	Zaanstad
Werkom	Bedrijfsvoeringsorganisatie, collegeregeling	Purmerend en Zaanstad
OVER-gemeenten	Openbaar lichaam, collegeregeling	Oostzaan en Wormerland
Cocensus	Openbaar lichaam, collegeregeling	Oostzaan en Wormerland
Waterlands Archief	Openbaar lichaam, collegeregeling	Beemster, Edam-Volendam, Landsmeer, Purmerend, Waterland en Wormerland

Artikel 7 – convenant MRA (*De betrokkenheid van colleges, raden en staten*)

1. Bij regionale afspraken in het kader van dit convenant worden de deelnemers en hun vertegenwoordigende organen geconsulteerd op de wijze omschreven in het derde lid. Tot deze afspraken worden in ieder geval gerekend:
 - a. de strategische agenda, bedoeld in de artikelen 3.7. en 3.8;
 - b. het werkplan, bedoeld in artikel 6.5;
 - c. het overzicht van de budgetten, een jaarverslag en een verantwoording over het voorafgaande jaar, overeenkomstig het bepaalde in artikel 6.5;
2. De concepten van regionale afspraken worden tenminste acht weken voordat in de regiegroep, de agendacommissie of het desbetreffende platform daarover beraadslaging plaatsvindt, aangeboden aan de deelnemers en hun vertegenwoordigende organen om ze tijdig te consulteren. Zij kunnen bij de agendacommissie hun wensen en opvattingen omtrent het voorstel indienen. De agendacommissie zendt deze reacties naar de regiegroep en de betrokken platforms, waarbij de agendacommissie een advies over de reacties kan toevoegen.

Artikel 7 – convenant MRA (*De betrokkenheid van colleges, raden en staten*)

3. De vertegenwoordigers van deelnemers betrokken bij de uitvoering van dit convenant leggen aan het eigen college en het vertegenwoordigend orgaan verantwoording af over de door hen in het kader van de MRA gemaakte afspraken. Zij geven daartoe op verzoek van het college of het vertegenwoordigend orgaan alle informatie die zij nodig achten voor de uitoefening van hun taak.

Artikel 11 – convenant MRA (*Overig*)

1. De deelnemers spannen zich in voor de uitvoering van dit convenant en doen dit binnen de kaders die volgen uit besluitvorming door hun algemene besturen.
2. Iedere deelnemer wijst een bestuurlijk en ambtelijk contactpersoon aan voor de MRA.
3. De afspraken in het kader van dit convenant zijn niet in rechte afdwingbaar.
4. Het convenant laat de publiekrechtelijke positie en bevoegdheden van de bestuursorganen van de deelnemers intact

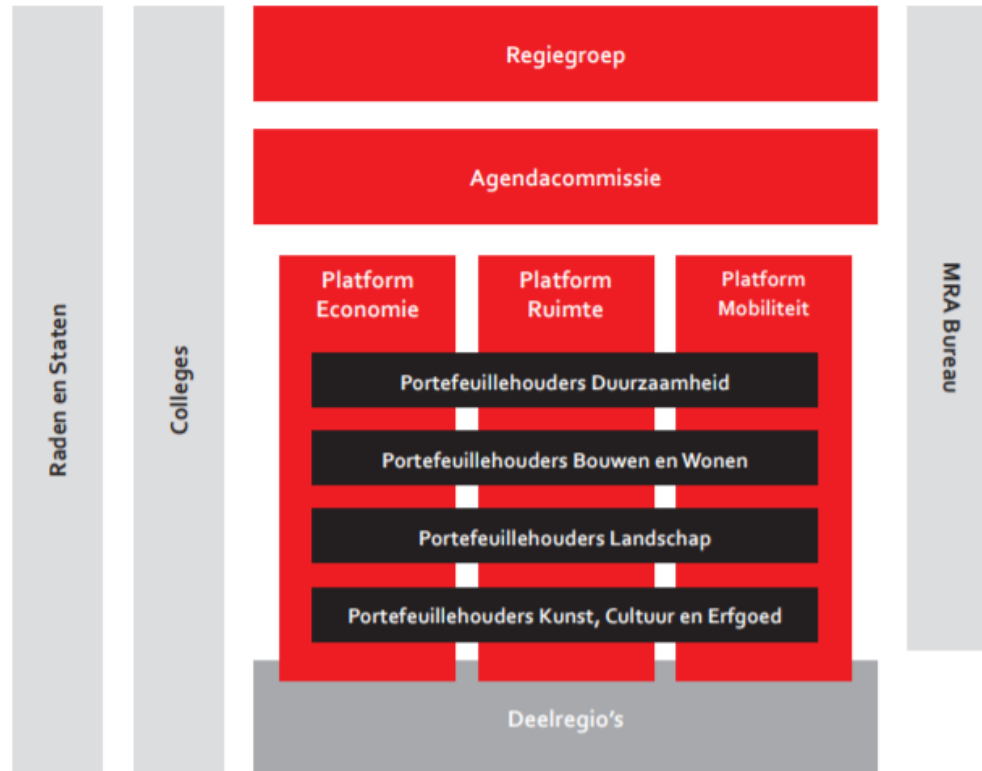
Artikel 11 – convenant MRE (*Publicatie documenten*)

Het bureau draagt op basis van een communicatieplan onder meer zorg voortijdige publicatie van alle bestuurlijk relevante documenten omtrent de MRA op de website van de MRA.

Hieronder worden in ieder geval verstaan:

- dit convenant; de prioriteiten van de MRA zoals bedoeld in artikel 3.8;
- het werkplan zoals bedoeld in artikel 6.5;
- de voortgang van de naar het oordeel van het bureau meest relevante programma's en projecten zoals genoemd in het werkplan zoals genoemd in artikel 6.5;
- de agenda en daarbij behorende documenten ten behoeve van het MRA congres zoals bedoeld in artikel 8;
- de Jaarstukken zoals bedoeld in artikel 10.4;
- een organogram van de MRA en
- de samenstelling van overleggen.

Organogram

Berenschot

An aerial photograph of a city, likely Rotterdam, showing a dense urban area with a prominent river (the Scheldt) flowing through it. The city is surrounded by green fields and some industrial areas. The image is overlaid with a semi-transparent blue gradient at the top and a dark blue gradient at the bottom.

Deel 2 – Grip op de regioagenda

Drie hoofdaanbevelingen voor grip

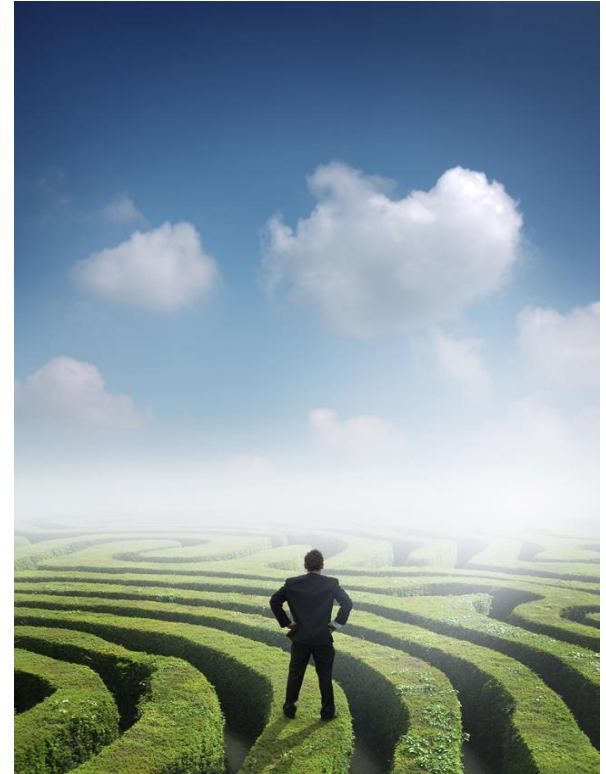
1. Sturen vanuit inhoud. Kiezen voor grip en regionale agenda
2. Organisatie van het gesprek tussen raad en college (inclusief informatievoorziening) Het hebben van passende spelregels om lokaal aan de slag te gaan
3. Regionale structuur. Het komen tot een gedeeld politiek perspectief

Sturen vanuit inhoud

Vijf aanbevelingen

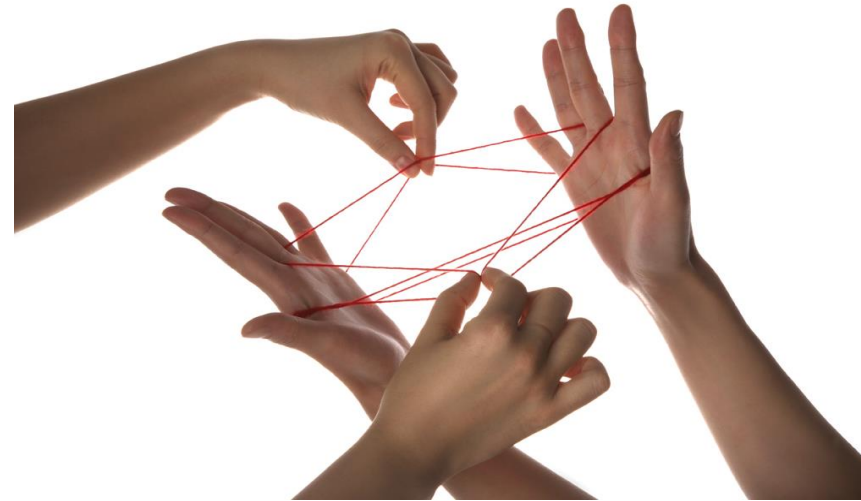
1. Stilstaan bij de vraag of in het algemeen extra inzet op samenwerking wenselijk is en hier bewust voor kiezen.
2. Het als gemeente(raad) zelf ontwikkelen van een agenda voor de regio.
3. Kijk eerst wat de lokale inhoudelijke doelstelling is, maar verlies het gezamenlijke belang niet uit het oog.
4. Prioriteren en selectief keuzes maken.
5. Het onderling verdelen van aandacht.

Organisatie van het gesprek tussen raad en college (inclusief informatievoorziening)

Vier aanbevelingen:

1. Instellen van een structureel kaderstellend en controlerend debat.
2. Benutten van raadscommissie(s) voor structurele dialoog.
3. Articuleren van informatiebehoefte en professionalisering informatievoorziening.
4. Gezamenlijk optrekken met de organisatie.

Verbinding tussen de raden van samenwerkende gemeente

Vier aanbevelingen

1. Breng de griffies beter in positie.
2. Investeer in het gesprek langs de (partij)politieke lijn.
3. Investeer in het gesprek tussen raden onderling.
4. Stel als gemeenteraden een gezamenlijke commissie in.

Grip op de regioagenda

1. Wat zijn uw prioriteiten
2. Op welke manier wilt u betrokken/ondersteund worden
 - Gesprek portefeuillehouder
 - Informatie (en wat voor soort informatie)
 - Wat verwacht u van de griffier?
3. Hoe ziet de afstemming met de andere raden eruit?
 - Niveau Zaanstreek-Waterland
 - Niveau MRA (Raadtafel32)

Contactgegevens

Laurens Vellekoop
l.vellekoop@berenschot.nl
06 - 12793399

Anne van Heerwaarden
a.vanheerwaarden@berenschot.nl
06 - 11250327

Berenschot Groep B.V.
Europalaan 40, 3526 KS Utrecht
T 030 - 2 916 916

Sturen vanuit inhoud

(uw belangrijkste prioriteiten in de MRA agenda)

-
-
-
-
-
-

Gesprek college, informatievoorziening en ondersteuning

(verwachtingen en wensen)

-
-
-
-
-
-

Samenwerking onderling

(afstemming Zaanstreek-Waterland & Raadtafel 32)

-
-
-
-
-
-